

अनुक्रमणिका

प्रकरण क्रमांक	प्रकरणाचे शीर्षक	पृष्ठ क्रमांक
प्रकरण पहिले	- संशोधन विषयाची ओळख	१ ते २०
१.१	प्रास्ताविक	१
१.२	संशोधन समस्येची पार्श्वभूमी	३
१.२.१	शैक्षणिक तंत्रविज्ञान	४
१.२.२	शैक्षणिक तंत्रविज्ञान : अर्थ व व्याख्या	५
१.२.३	शैक्षणिक तंत्रज्ञानाची उद्दिष्टे	७
१.२.४	शिक्षणामध्ये तंत्रविज्ञानाचा वापर	८
१.२.५	शैक्षणिक तंत्रविज्ञान व शिक्षकांची भूमिका	९
१.२.६	भाषा विषयाचे अध्यापन	१०
१.२.७	भाषा विषयाची उद्दिष्टे	१०
१.२.८	भाषा विषयाच्या शिक्षकांच्या समस्या	११
१.२.९	दृक-श्राव्य साधनांचे महत्व	१३
१.२.१०	श्राव्य साधने	१४
१.३	संशोधनाचे शीर्षक	१४
१.४	संशोधन विषयात वापरलेल्या संज्ञांचा अर्थ	१५
१.५	संशोधनाची गरज व महत्व	१५
१.६	संशोधनाची उद्दिष्टे	१८
१.७	संशोधनाची गृहितके	१८
१.८	संशोधनाची परिकल्पना	१९
१.९	संशोधनाची व्याप्ती व मर्यादा	१९
१.१०	संशोधन अभ्यासाचे संघटन व प्रकरण योजना	१९

प्रकरण दुसरे -	संशोधन विषयाशी संबंधित साहित्याचा अभ्यास	२१ ते ३०
२.१	प्रास्ताविक	२१
२.२	भाषिक कौशल्या संबंधित संशोधन साहित्याचा अभ्यास.	२२
२.३	सारांश	२९
प्रकरण तिसरे -	उपचारात्मक आणि समृद्धी उपक्रमांद्वारे भाषिक क्षमतांचा विकास	३१ ते ५६
३.१	प्रास्ताविक	३१
३.२	उपचारात्मक उपक्रम	३२
३.२.१	उपचारात्मक उपक्रमांची पार्श्वभूमी	३३
३.२.२	उपचारात्मक उपक्रम व समृद्धी उपक्रमांचे महत्व.	३६
३.२.३	उपचारात्मक व समृद्धी उपक्रमांचे स्वरूप व वर्गीकरण.	३७
३.३	उपचारात्मक उपक्रमांत व समृद्धी उपक्रमांत प्रक्षेपित शिक्षण साहित्याचे महत्व.	३७
३.३.१	शैक्षणिक उपक्रमांचे नियोजन	३८
३.३.२	उपचारात्मक उपक्रमांत तसेच समृद्धी उपक्रमात प्रक्षेपित साधनांच्या मर्यादा व उपाय	३९
३.३.३	शैक्षणिक साधनांच्या मर्यादिवरील उपाय	४०
३.३.४	प्रभावी अध्यापनासाठी उपचारात्मक उपक्रम व समृद्धी उपक्रम	४१
३.४	उपचारात्मक व समृद्धी उपक्रमांची रचना व कार्ये	४२
३.४.१	उपचारात्मक कार्यक्रमांचे स्वरूप	४२
३.४.२	उपक्रमांचे नियोजन व त्यांची कार्यवाही	४३
३.४.३	उपचारात्मक व समृद्धी उपक्रमांचे फायदे	४४
३.४.४	मातृभाषा विषयात उपक्रमांचा वापर	४५
३.४.५	शैक्षणिक साधनांचा वापर करण्यासाठी नियोजन	४५

३.४.६	उपचारात्मक व समृद्धी उपक्रमांच्या मर्यादा	४६
३.४.७	शैक्षणिक उपक्रमांतील मयदिवरील उपक्रम	४६
३.४.८	सारांश	४७
३.५	उपक्रमांची यादी	४८

प्रकरण चौथे - संशोधनाची कार्यपद्धती ५७ ते ८३

४	प्रास्ताविक	५७
४.१	संशोधनाची पद्धती	५७
४.१	प्रायोगिक पद्धती	५८
४.२	प्रायोगिक अभिकल्प	५९
४.३	प्रयोग करण्यापूर्वीची तयारी	६२
४.४	प्रत्यक्ष प्रयोग	६२
४.५	संशोधनाची साधने	६५
४.६	न्यादर्शनांच्या पद्धती	७७

प्रकरण पाचवे - माहितीचे संकलन, विश्लेषण व विशदीकरण ८५ ते ११८

५.१	प्रास्ताविक	८५
५.२	घटक निवडीत अग्रक्रमाने प्रतिसाद देणाऱ्या शिक्षकांचे प्रमाण	८६
५.३	शिक्षकांचे वर्गीकरण	८७
५.४	शिक्षकांच्या अध्यापन अनुभवावर वर्गीकरण	८८
५.५	नियमित व प्रायोगिक गटातील विद्यार्थ्यांच्या पूर्व चाचणी व अंतिम चाचणी गुणातील मध्यमानाच्या फरकातील गुणांचे प्रसरण व विश्लेषण, एफ मूल्य.	९२
५.६	नियंत्रित व प्रायोगिक गटातील विद्यार्थ्यांच्या पूर्वचाचणीच्या गुणांचे मध्यमान व प्रमाण विचलन.	९५

५.७	नियंत्रित व प्रायोगिक गटातील विद्यार्थ्यांच्या अंतिम चाचणीतील गुणांचे घटकानुसार मध्यमान आणि प्रमाण विचलन व गुणातील मध्यमानाच्या फरकातील गुणांचे प्रसरण विश्लेषण (एफ मूल्य)	९९
५.८	नियंत्रित व प्रायोगिक गटाचे 'भाषण' या क्षमतेच्या गुणांतील मध्यमानाच्या फरकातील प्रसरण विश्लेषण.	११३
प्रकरण सहावे	- सारांश, निष्कर्ष व शिफारशी.	११९ ते १२६
	प्रास्ताविक	११९
६.१	प्रकरणानुसार सारांश.	११९
६.२	निष्कर्ष	१२१
६.३	शिफारशी	१२५
६.४	पुढील संशोधनासाठी विषय.	१२६
संदर्भ ग्रंथ सूची		१२७ ते १२८
परिशिष्ट		१२९ ते १४५
अ-१)	प्रायोगिक गटातील विद्यार्थ्यांची यादी.	१२९
अ-२)	नियंत्रित गटातील विद्यार्थ्यांची यादी.	१३०
ब)	शिक्षक मुलाखत सूची.	१३१
क)	पाठ निरीक्षण सूची.	१३२
ड)	पूर्वचाचणी प्रश्नपत्रिका.	१३३
इ)	अध्यापनाचे वेळापत्रक.	१३५
फ)	पडताळा सूची.	१३७
ल)	क्षमता चाचणी.	१४०
व-१)	प्रायोगिक गट पूर्व चाचणी प्राप्त गुण.	१४२
व-२)	नियंत्रित गट पूर्व चाचणी प्राप्त गुण	१४३
ह-१)	प्रायोगिक गट अंतिम चाचणीतील प्राप्त गुण.	१४४
ह-२)	नियंत्रित गट अंतिम चाचणीतील प्राप्त गुण.	१४५

सारणी सूची

सारणी क्रमांक	सारणीचे शीर्षक	पृष्ठ क्रमांक
---------------	----------------	---------------

प्रकरण चौथे

४.१	उद्दिष्टानुसार गुण विभागणी	७०
४.२	घटकानुसार गुण विभागणी	७१
४.३	प्रश्नप्रकारानुसार गुण विभागणी.	७२
४.४	संविधान तक्ता.	७३

प्रकरण पाचवे

५.१	अग्रक्रमाने प्रतिसाद देणाऱ्या शिक्षकांचे प्रमाण	८६
५.२	शिक्षकांचे शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण.	८७
५.३	नियंत्रित व प्रायोगिक गटाच्या पूर्वचाचणीतील गुणांचे मध्यमान व प्रमाण विचलन.	९६
५.४	नियंत्रित व प्रायोगिक गटाच्या पूर्वचाचणीच्या गुणांतील मध्यमानाच्या फरकातील प्रसरण विश्लेषण.	९८
५.५	‘श्रवण’ या क्षमतेचे नियंत्रित व प्रायोगिक गटातील गुणांचे मध्यमान आणि प्रमाण विचलन.	१००
५.६	नियंत्रित व प्रायोगिक गटाचे ‘श्रवण’ क्षमतेच्या गुणांतील मध्यमानाच्या फरकातील गुणांचे (एफ मूल्य)	१०१
५.७	‘भाषण’ या क्षमतेचे नियंत्रित व प्रायोगिक गटातील गुणांचे मध्यमान आणि प्रपाण विचलन.	१०२
५.८	नियंत्रित व प्रायोगिक गटाचे ‘भाषण’ क्षमतेच्या गुणांतील मध्यमानाच्या फरकातील गुणांचे प्रसरण विश्लेषण (एफ मूल्य)	१०३

५.९	‘वाचन’ या क्षमतेचे नयंत्रित व प्रायोगिक गटातील गुणांचे मध्यमान आणि प्रमाण विचलन.	१०५
५.१०	नियंत्रित व प्रायोगिक गटाचे ‘वाचन’ क्षमतेच्या गुणांतील मध्यमानाच्या फरकातील गुणांचे प्रसरण विश्लेषण (एफ मूल्य)	१०६
५.११	‘लेखन’ या क्षमतेचे नयंत्रित व प्रायोगिक गटातील गुणांचे मध्यमान आणि प्रमाण विचलन.	१०८
५.१२	नियंत्रित व प्रायोगिक गटाचे ‘लेखन’ क्षमतेच्या गुणांतील मध्यमानाच्या फरकातील गुणांचे प्रसरण विश्लेषण (एफ मूल्य)	१०९
५.१३	‘कार्यात्मक व्याकरण’ या क्षमतेचे नयंत्रित व प्रायोगिक गटातील गुणांचे मध्यमान आणि प्रमाण विचलन.	११०
५.१४	नियंत्रित व प्रायोगिक गटाचे ‘कार्यात्मक व्याकरण’ क्षमतेच्या गुणांतील मध्यमानाच्या फरकातील गुणांचे प्रसरण विश्लेषण (एफ मूल्य)	१११
५.१५	नियंत्रित व प्रायोगिक गटाच्या अंतिम चाचणीच्या गुणांतील मध्यमानाच्या फरकातील प्रसरण विश्लेषण.	११६